

УДК 811.161.2'373:821.161.2 (092)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/83-1-25>

Наталія АДАХ,

orcid.org/0000-0002-4146-4990

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови

Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) *arsenivna@gmail.com*

Наталія СОВТИС,

orcid.org/0000-0001-6025-545X

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української мови

Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) *nataliasowtys@gmail.com*

Наталія ГАВРИЛЮК,

orcid.org/0009-0001-9739-4477

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови

Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) *gavryluk.nat@gmail.com*

НЕОЛОГІЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ЛЕОНІДА ТАЛАЛАЯ

У статті проаналізовано семантичні й словотвірні особливості авторських лексичних новотворів, зафіксованих у поезії Леоніда Талалая.

Неологія письменників другої половини XX – поч. XXI ст. неодноразово була об'єктом дослідження українських мовознавців. Представники шістдесятників серед поетів, які найбільше експериментували зі словом.

У поетичному лексиконі Л. Талалая зафіксовано близько 70 okazіональних номінацій. Найбільшою кількістю серед авторських лексичних новотворів представлені іменники (68%); друге місце за частотністю посідають дієслова (15%), третє – прикметники (13%), а прислівники у вокабулярі поета є поодинокими (4%). Відсутні новотвори серед таких частин мови, як числівник, займенник та службові частини мови, що загалом характерно для поетичної лексики XX ст.

Лексичні інновації Л. Талалая утворено за продуктивними словотвірними моделями української мови. Найпродуктивнішими різновидами морфологічного способу творення okazіональних номінацій поета є осново- та словоскладання. Авторські юстапозити Л. Талалая утворено переважно поєднанням двох загальноживаних слів. Менш поширеними є: префіксально-суфіксально-постфіксальний, суфіксально-постфіксальний та префіксально-суфіксальний способи.

З-поміж okazіональних іменників переважають лексико-семантичні групи номінацій: назви внутрішнього стану об'єкта; назви птахів; назви часових відрізків.

Авторські прикметники представлені такими чисельнішими лексико-семантичними групами: назви зовнішніх особливостей істот; колір (відтінок кольору) та інтенсивності його вияву. Серед okazіональних дієслів переважають інновації зі значенням «виконання конкретної фізичної дії». Одиначні авторські прислівники відзначаються експресивністю та оригінальністю форми.

Представлено порівняння лексичних інновацій Л. Талалая з авторськими номінаціями інших письменників.

Ключові слова: авторський лексичний новотвір, лексична інновація, спосіб творення, лексико-семантична група, сема.

Nataliia ADAKH,

orcid.org/0000-0002-4146-4990

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Ukrainian Language

Rivne State University of the Humanities

(Rivne, Ukraine) *arsenivna@gmail.com*

Nataliia SOVTYS,

orcid.org/0000-0001-6025-545X

*Doctor of Sciences in Philology, Professor,
Head of the Department of Ukrainian Language
Rivne State University of the Humanities
(Rivne, Ukraine) nataliasovtys@gmail.com*

Nataliia HAVRYLIUK,

orcid.org/0000-0003-0225-3258

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language
Rivne State University of the Humanities
(Rivne, Ukraine) gavryluk.nat@gmail.com*

NEOLOGICAL EXPERIMENTS OF LEONID TALALAI

The article analyzes the semantic and word-formation characteristics of authorial lexical neologisms recorded in the poetry of Leonid Talalai.

The neology of writers from the second half of the 20th to the early 21st century has been the subject of numerous studies by Ukrainian linguists. Among poets, the representatives of the Sixtiers movement were particularly experimental with language.

Talalai's poetic lexicon contains approximately 70 occasionalisms. Nouns constitute the largest group among Talalai's lexical neologisms (68%), followed by verbs (15%) and adjectives (13%), while adverbs are rare (4%). There are no neologisms among numerals, pronouns, or function words, which aligns with the general tendencies of 20th-century poetic lexicon.

Talalai's lexical innovations follow productive word-formation processes of the Ukrainian language. The most common morphological methods in his poetry include compounding and root composition. His authorial juxtaposed compounds primarily result from the combination of two commonly used words. Less frequent processes include prefix-suffix-postfix, suffix-postfix, and prefix-suffix derivation.

Among occasional nouns, the predominant lexical-semantic groups include terms denoting internal states, bird names, and time intervals.

His authorial adjectives are most frequently categorized into lexical-semantic groups describing external characteristics of beings, color (its shades) and intensity of its manifestation. The scarce adverbs exhibit marked expressiveness and unique morphological structures. The few authorial adverbs are marked by expressiveness and originality in form.

The study also compares Talalai's lexical innovations with the occasionalisms of other writers.

Key words: *authorial lexical neologism, lexical innovation, word-formation process, lexical-semantic group, seme.*

Постановка проблеми. Неологічні процеси в мові відбуваються постійно. Причиною появи нових слів є зміна політичного та культурного життя, економічні зрушення та ін. Значно менше неологізація охоплює творчість письменників. Найбільше авторських лексичних новотворів (далі – АЛН) фіксується передусім у поезії. АЛН розглядаємо як мовленнєве утворення системного й асистемного характеру, що виникло в процесі індивідуального творчого акту як результат свідомого порушення автором мовної норми (Вокальчук, 2006: 31).

Аналіз досліджень. На початку ХХІ ст. в українському мовознавстві з'явилося чимало розвідок, присвячених дослідженню неологічної лексики (Н. Адах, Г. Вокальчук, Н. Гаврилюк, О. Жижома, Ж. Колоїз, О. Кирилюк, В. Максимчук, Н. Сологуб та ін.). Науковці аналізували як словотворчість багатьох авторів (напр., поетів Рівненщини), окремих літературних угруповань (напр., неокла-

сиків), так і словотворчість одного поета (напр., В. Барки, П. Тичини, Яра Славутича). Неодноразово об'єктом дослідження були також неологічні експерименти шістдесятників. Так, словотворчість Л. Костенко, І. Драча, М. Вінграновського, В. Стуса та ін. вивчали Г. Вокальчук, В. Герман, А. Загнітко, О. Рудь. Проте поза увагою дослідників залишився неологічний доробок Леоніда Талалая. Його творчість виділялася філософічністю та неоднорідністю й стала невід'ємною частиною літературного процесу останньої половини ХХ – поч. ХХІ ст. «Тонкі, писані природними барвами поетичні картини Талалая /.../ повертали людині слух і зір, здатність розуміти затьокану цивілізацією мову природи...» (ІУЛ, 1998: 170). Пік творчості поета припадає на пору, коли шістдесятники першої хвилі практично сходили з дистанції.

Мета статті – аналіз семантичних і словотвірних особливостей авторських лексичних новотво-

рів, зафіксованих у поезії Л. Талалая. Реалізація мети передбачала розв'язання таких завдань: 1) подати загальну характеристику словотворчості Л. Талалая; 2) визначити продуктивні способи творення okazіональних номінацій; 3) описати семантичні особливості лексичних інновацій поета.

Виклад основного матеріалу. Поезія Л. Талалая – «...це рукав традиції в її еволюції та індивідуальній самостійності. Як і кожне самостійне слово, а якщо ширше – самостояння в часі, – воно заслуговує на увагу» (Базилевський, 2004: 5). У поетичному лексиконі Л. Талалая зафіксовано близько 70 okazіональних номінацій. Найбільшою кількістю серед АЛН представлені іменники (68%); друге місце за частотністю посідають дієслова (15%), третє – прикметники (13%), а прислівники у вокабулярі поета є поодинокими (4%). Відсутні новотвори серед таких частин мови, як числівник, займенник та службові частини мови, що загалом характерно для поетичної лексики ХХ ст., в якій зазначені класи представлені одиничними okazіональними утвореннями (Вокальчук, Мамчич, 2006: 45). Саме ці частини мови, на думку мовознавців, «існують у всіх мовах, незалежно від різноманітності мовних засобів їх вираження, і скрізь вони є категоріями, що зумовлюють усі інші категорії» (Вихованець, 1988: 15).

Лексичні інновації Л. Талалая утворено за продуктивними словотвірними моделями української мови. Найпродуктивнішими різновидами морфологічного способу творення okazіональних номінацій поета є осново- та словоскладання. Авторські юктапозити Л. Талалая утворюються переважно поєднанням двох загальноживаних слів. Такі номінації мають подвійну експресивність. За характером твірної бази складні слова поділяються на такі групи: а) синонімічні зближення, б) парні зближення сумарної семантики, в) найменування з числовим показником, г) слова-повтори, ґ) поєднання в одне ціле означуваного та означення (Цит.: за Адах, 2008: 36). Переважна більшість проаналізованих номінацій Л. Талалая утворено за останньою моделлю: напр.: *слово-немовля, місто-сад, місяць-красень, ворожка-осінь, чашечка-білявка, свічечка-душа, усмішка-провідниця, сон-синичка*. Зрідка трапляється також поєднання двох синонімічних узуальних слів, що підсилює експресію створеного юктапозита: *невідворотниця-розлука, тремтіти-мерехтіти, полин-гіркота*.

Іменник *полин* в українській мові означає «трав'яниста або напівкущова рослина родини складноцвітих з міцним запахом і гірка на смак» (НТС-06, т. 2, 2006: 744). Таке ж значення має АЛН

Л. Талалая *полин-гіркота* (*Пронизує вітер і, сіючи страх, / розсіює нас по чужинських світах, / де в хлібі насущнім полин-гіркота, / і мертвою плоттю п'ята зароста* (Талалай, 2011); пор. у Л. Костенко *гіркополинний*: – *У них там на Волині / якісь такі плачі гіркополинні*. (СШ, 2010: 109).

Поети часто вживають кореневу морфему *слов-/слів-* для утворення okazіональних номінацій. Л. Талалай також використовує зазначений корінь, АЛН фіксуємо в значенні «новонароджений»: *І втомою прикинулася лін / і розтеклась по тілу, як по дереву, / допоки думка спить, а слово-немовля / лише само з собою розмовля*. (Талалай, 2004: 378); пор. у Л. Костенко *слово-брила, слово-філігрань* (СШ, 2010: 117), у М. Вінграновського *слово-кат* (Там само: 134), у В. Ярмолюка *словоквіт, слово-перлина* (Максимчук, 2008: 158), у М. Берези *слово-м'ята* (Там само: 158).

Одиничними прикладами у поетичному словнику автора представлено інновації, утворені префіксально-суфіксально-постфіксальним (*Зажолудився дуб зелений, / Коріння муючи тужаве... Співчуття і прощення немає, / Тільки зненависть люто кипить* (Талалай, 2004: 36)) та суфіксально-постфіксальним способами: *перекотиполитися* (...*аж по Горлівку скрізь туман, а з Горлівки на Лиман перекотиполитись бусурман...* (Талалай, 2004: 340)).

Зрідка в поетичному мовленні Л. Талалая трапляються лексичні інновації, утворені префіксально-суфіксальним способом: *передвесільник, поталалайти* (*А там... / Недалеко сівень, / Передвесільник щедрий / Сватам відчиняє двері*. (Талалай, 2004: 79)).

Детальний аналіз АЛН Л. Талалая дозволив виділити такі лексико-семантичні групи (далі – ЛСГ) іменників (з погляду їхньої конкретної семантики та з урахуванням специфіки функціонування в контексті):

1. Назви фізичного та фізіологічного стану об'єкта: *напівсоння, однокрилість*.
2. Назви внутрішнього стану об'єкта: *свічечка-душа, перекотигоре, сльоза-пересторога, сирота-сльоза*.
3. Назви птахів: *пугачівна, сон-синичка, пензель-птах, синичка-невеличка*.
4. Назви елементів ландшафту: *степ-далина*.
5. Назви часових проміжків: *кивень-місяць, передвесільник, спекотень, сівень, жнивень*.

Поодинокими прикладами представлені авторські номінації рослин (*велетень-ялина*) та просторових об'єктів (*місто-сад*).

У лексиконі Л. Талалая переважають новотвори на позначення назв часових проміж-

ків. У семантичній структурі АЛН виокремлюється диференційна сема 'місяць': *Взнаки давався кивень-місяць, / Роїлись тедзі, як біда.* (Талалай, 2004: 233); *Стьобає петрів батіг / Дорогу з обох боків, / Що яром / Біжить щаслива / Через ярій, / Спекотень, / Жнивень.* (Талалай, 2004: 79); *А там... / Недалеко сівень, / Передвесільник щедрий / Сватам відчиняє двері.* (Талалай, 2004: 79). Авторські номінації є оригінальними назвами та можуть використовуватися як контекстуальні синоніми до загальноновживаних назв місяців, напр.: липень – *спекотень*, серпень – *жнивень*, вересень – *сівень* (сіяли озимину). Л. Талалай у творенні суфіксальних інновацій найчастіше використовує суфікс *-ен(ь)*. На okazіональні назви місяців натрапляємо також у романі В. Барки «Жовтий князь»: «– Нема, вже нема! Тепер місяці нові – вчора нам сусід сказав. – Як по-новому грудень? – Зветься: *трупень*. – Січень – як? – Зветься: *могилень*. – А ті, що попереду? – Вересень, тепер *розбоєнь*, бо грабували всіх, жовтень – *худень*, а листопад – *пухлень*. – А після січня? – Лютий – *людоїдень*, березень – *пустирень*, квітень – *чумень*, а далі я забув». (Барка, 2003: 231). Указані приклади авторських назв місяців містять негативну конотацію.

Оказіональну номінацію *степ-далина* утворено від узуальних слів *степ* і *далина* для передачі відчуття пустоти, яка безмежна та далека як степ: *Спекота, забуття над степом-далиною, / Над світом золотим, / Над мертвою водою, / Що маревом кипить.* (Талалай, 2004: 286).

За аналогією до узуального іменника *переко-типоле* створено лексичну інновацію *перекотигоре* (від *перекотити* + *горе*): *Перекотиполе / Толоче озиму, / Перекотигоре / До самого Криму.* (Талалай, 2004: 152). АЛН ужито в значенні «відмерлий урожай», «біда, горе».

Оригінальністю відзначається авторський іменник *неабицця*. Лексична інновація утворена від іменника *абицця* і вживається зі значенням «щось важливе, незвичайне»: *Забудь про осінь і туман, / Візьми мене у сон на згадку, Як неабиццю, закладку / У недочитаний роман* (Талалай, 2011).

Одиничними прикладами представлені okazіональні збірні іменники. Так, інновації *білотілля* та *дикопілля* Л. Талалай уводить у текст з метою дотримання більш точної рими: *Світанку радісне дозвілля, / І далина без берегів, / І соромливе білотілля / Іще не займаних снігів.* (Талалай, 2004: 142); *Важкі вози скрипіли сіллю, / І вже під крилами орла, / Неначе доля дикопілля, / Лежала дика ковила.* (Талалай, 2004: 232).

Отже, у поезії Л. Талалая виявлені okazіональні іменники різноманітні за своєю структурою і семантикою.

Як відомо, прикметники надають текстові образності та емоційності. Однак у поезії Л. Талалая зафіксовано небагато прикметникових інновацій. Серед усього корпусу okazіональних прикметників поета можна умовно виділити ЛСГ зі значенням:

- зовнішніх особливостей істот: *хапорукий* (харцизяка), *спрагло-палахка* (щока), *печально-яснолиця* (жона);
- зовнішніх характеристик неістот: *півбокалуплена* (зима);
- колір (відтінок кольору) та інтенсивності його вияву: *небесно-прозорий* (Дінець), *синьо-імлиста* (гроза).

Оригінальним, на нашу думку, є новотвір *півбокалуплений*, джерелом якого є народна казка про козу-дерезу: *Я, коза-дереза, За три копи куплена, Півбока луплена!* (Українська казка). *Півбока* луплена коза має лише половину шкіри. Лексична інновація утворена шляхом зрощення похідних основ. У поезії АЛН ужито в переносному значенні: *Ховаючись в тумані кволім, / Де порятунку їй нема, / Ти подивись, тікає полем / Півбокалуплена зима.* (Талалай, 2004: 320).

Оказіональні прикметники поета переважно виступають у ролі епітетів і вживаються для змалювання картин природи або для створення влучних характеристик героїв, напр.: *На вітрі туга журавлинна, / і в серці голка натяка, / що вже і ниточка тонка / і нетривка, як павутина* (Талалай, 2011); *Захлинаючись від піни, / У ярках досолов'їнне Щось виспівують струмки* (Талалай, 2011); *До лісу / повз білі гори / Дінець небесно-прозорий / котить свою блакить, / а в лісі вже через мить, / як підпалений, палахкотить / і сам як вогню лавина, / палаючим світом плине* (Талалай, 2004: 347).

З-поміж okazіональних дієслів, зафіксованих у творчому доробку Л. Талалая, можна умовно виділити такі ЛСГ новотворів зі значенням:

- набувати певної характеристики за природними явищами, предметами: *зажолудитися, перекотиполитися*;
- виконувати конкретні фізичної дії: *поталаїлити, тремтіти-мерехтіти, прокопитити*;
- витворювати певний звук: *джмелити, пропихкотіти*.

Найбільшу частину становлять номінації, які належать до ЛСГ зі значенням «виконання конкретної фізичної дії». У семантичній структурі okazіоналізмів виокремлюється сема 'дія': *Біжу і*

землі не торкаюся п'ятою, / і рій золотий мерехтить наді мною, / тремтить-мерехтить і співає в польоті, / як вільна душа ще не в коконі плоті. (Талалай, 2011); Прокопити біля саду / Молодий буланий, / Заірже, уздрівши бабу / Скіфську біля лану. (Талалай, 2004: 100); пор. у В. Кучерука відкопити (Максимчук, 2008: 77).

У семантичній структурі інновацій зі значенням «набувати певної характеристики за природними явищами, предметами» виокремлюється диференційна сема 'рослина': ...аж по Горлівку скрізь туман, а з Горлівки на Лиман перекотиполить бусурман... (Талалай, 2004: 340); Зажолудився дуб зелений, / Коріння муючи тужаве... Співчуття і прощення немає, / Тільки ненависть люто кипить. (Талалай, 2004: 36).

Корпус дієслівних новотворів Л. Талалай поповнюється за рахунок інновацій, значення яких мотивується іменниковими основами: джміль – джемелити, жолудь – зажолудитися, перекотиполе – перекотиполитися.

Л. Талалай створює неологсему поталалаїти від власного прізвища і використовує її в значенні «порозмовляти»: Постоїмо, брате мій, поталалаємо. Так мало змінилося в нашій житті. (Талалай, 2004: 94); пор. у М. Семенка: **Оболесити**, дієсл. <від прізвища укр. поета Олександра Олеса> (Вокальчук, 2006: 161), Юрія Клена: **Сковородувати**, дієсл. <від прізвища укр. філософа-мандрівника Г. Сковороди?>, Утрюх – ми нерозривне гроно. / Сковородуймо через яр! (ЮК:345 # 1943–1947) (Гаврилюк, 2009: 119).

Серед одиничних оказіональних прислівників, зафіксованих у поезії Л. Талалай, можна виділити номінації, що виражають фізичний, психічний, емоційний стан: Груднево порожньо у кроні / і крона рада і вороні, / що їй накаркати летить / невідворотну чорну мить. (Талалай, 2011).

З-поміж новотворів, які було зафіксовано у доробку Л. Талалай, наявні лише кілька номінацій на позначення кольору: небесно-прозорий, білотілля, синьо-імлістий. Як бачимо, АЛН мають

позитивне навантаження та близькі за значенням, адже прозорий та білий кольори подекуди тотожні. Це можна простежити, порівнявши контекст: До лісу / повз білі гори / Дінець небесно-прозорий / котить свою блакить, / а в лісі вже через мить, / як підпалений, палахкотить / і сам як вогню лавина, / палаючим світом плине. (Талалай, 2004: 347) та Світанку радісне дозвілля, / І далина без берегів, / І соромливе білотілля / Іще не займаних снігів. (Талалай, 2004: 142). Можливо також помітити тісне переплетення блакитного та білого кольорів. Отже, можемо зробити висновок, що колірна лексика в ідіостилі Л. Талалай посідає незначне місце. Проте кольори синій, сивий, сірий, білий у складі АЛН утворюють естетичне художнє ціле.

У словотворчій практиці поета можна виокремити тематичні слова, що є своєрідними маркерами для творення лексичних інновацій:

– назви тварин, у тому числі птахів, або їхніх частин тіла: однокрилість, пензель-птах, прокопити;

– назви абстрактних понять: сльоза-пересторога, сирота-сльоза, стен-далина.

Таке поєднання свідчить про збереження національних літературних традицій, зв'язок з фольклором та з філософією поезії Л. Талалай.

Висновки. Неологічні експерименти Л. Талалай тісно пов'язані із загальними тенденціями, що властиві українським поетам ХХ – поч. ХХІ ст. Лексичні інновації митця утворені за продуктивними словотвірними моделями української мови. Серед морфологічних способів творення переважають осново- та словоскладання, а також різновиди суфіксації. У творчому доробку Л. Талалай кількісно переважають оказіональні іменники. Дослідження неологічної лексики представника шістдесятників допоможе доповнити загальну інформацію про особливості словотворчості письменників другої половини ХХ – поч. ХХІ ст. Проаналізований матеріал слугуватиме фактажем для подальших неологічних студій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адах Н. А. Авторські лексичні новотвори в поезії Василя Барки: семантика, функції, прагматика : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Рівне, 2008. 230 с.
2. Барка В. Вибрані твори / упорядк. тексту та передм. Г. М. Кудрі. Харків : Веста : Вид-во «Ранок», 2003. 304 с.
3. Базилевський В. Передмова *Талалай Л. М. Вибране*: літературно-художнє видання ; ред. Б. А. Загребельний. Київ : Дніпро, 2004. 448 с.
4. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. Київ : Наукова думка, 1988. 256 с.
5. Вокальчук Г. М. Частотний аналіз авторських лексичних новотворів у поетичному словнику «Молодої музи» *Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії* : зб. наук. праць Рівненського держ. гуманітарного ун-ту. Рівне, 2006. Вип. 14. С. 44–47.

6. Вокальчук Г. М. «Я – беззразковості поет» (словотворчість Михайля Семенка) : монографія. Рівне : Перспектива, 2006. 201 с.
7. Гаврилюк Н. В. Словник авторських лексичних новотворів київських неокласиків *Київські неокласики: словотворчість* ; відп. ред. Г. М. Вокальчук. Острог : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2009. С. 60–134. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія» ; вип. 2).
8. ІУЛ: Історія української літератури ХХ століття : підруч. : у 2 т. / [за ред. В. Г. Дончика]. Київ : Либідь, 1998. Т. 2. Друга половина ХХ століття. 1998. 456 с.
9. Максимчук В. В. Короткий словник авторських лексичних новотворів поетів Рівненщини *Проблеми й перспективи авторської лексикографії. «Регіональний» словник поетичних неолексем (Рівненщина)*. Острог : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2007. С. 80–189.
10. НТС-06: Новий тлумачний словник української мови : в 3 т. / укл. В. Яременко, О. Сліпущко. Київ : Аконіт, 2006. Т. 2.
11. СШ: Словотворчість шістдесятників. Ліна Костенко, Микола Вінграновський *Збірник наукових праць* ; відп. ред. Г. М. Вокальчук. Острог : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2010. 178 с.
12. Талалай Л. М. Вибране: літературно-художнє видання ; ред. Б. А. Загребельний. К. : Дніпро, 2004. 448 с.
13. Талалай Л. Безпритульна течія. Чернівці : Видавничий дім «Букрек», 2011. URL: <https://mala.storinka.org/леонід-талалай-безпритульна-течія-вибрані-поезії.html> (дата звернення: 18 січня 2025 року)
14. Українська казка URL: <https://kazky.org.ua/zbirky/ukrajinsjki-narodni-kazky/koza-dereza> (дата звернення: 18 січня 2025 року)

REFERENCES

1. Adakh, N. A. (2008). Avtorski leksychni novotvory v poezii Vasyliya Barky: semantyka, funktsii, prahmatyka [Author's Lexical Neologisms in the Poetry of Vasyl Barka: Semantics, Functions, Pragmatics] (Candidate of Philological Sciences dissertation, 10.02.01). Rivne. 230 p. [in Ukrainian].
2. Barka, V. (2003). Vybrani tvory [Selected Works] / compiled and prefaced by H. M. Kudria. Kharkiv: Vesta; Ranok. 304 p. [in Ukrainian].
3. Bazylevskiy, V. (2004). Peredmovna [Foreword]. In: Talalai, L. M. (Ed.). Vybrane: literaturno-khudozhnye vydannia – Selected Works: Literary and Artistic Edition; edited by B. A. Zahrebelnyi. Kyiv: Dnipro. 448 p. [in Ukrainian].
4. Vykhovanets, I. R. (1988). Chastyny movy v semantiko-hramatychnomu aspekti [Parts of Speech in the Semantic and Grammatical Aspect]. Kyiv: Naukova dumka. 256 p. [in Ukrainian].
5. Vokalchuk, H. M. (2006). Chastotnyi analiz avtorskykh leksychnykh novotvoriv u poetychnomu slovnyku «Molodoi Muzy» [Frequency analysis of authorial lexical neologisms in the poetic dictionary of «Moloda Muza»]. Aktualni problemy suchasnoi filolohii. Movoznavchi studii: zbirnyk naukovykh prats Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu – Current Issues of Modern Philology. Linguistic Studies: Collection of Scientific Papers of Rivne State University for the Humanities. Vol. 14. pp. 44–47. Rivne. [in Ukrainian].
6. Vokalchuk, H. M. (2006). «Ya – bezzrazkovosti poet» (slovotvorchist Mykhailia Semenka) [«I Am a Poet of Imperfection» (Word Formation of Mykhail Semenka)] (Monograph). Rivne: Perspektyva. 201 p. [in Ukrainian].
7. Havryliuk, N. V. (2009). Slovyk avtorskykh leksychnykh novotvoriv kyivskykh neoklasikiv [Dictionary of authorial lexical neologisms of Kyiv neoclassicists]. In H. M. Vokalchuk (Ed.), Kyivski neoklasyky: slovotvorchist – Kyiv neoclassicists: word formation. Ostroh: National University of Ostroh Academy Publishing. (Leksykohrafichna seriia «Ukrainska individualno-avtorska neohrafiia», Vol. 2). pp. 60–134. [in Ukrainian].
8. IUL (1998). Istoriiia ukrainskoi literatury XX stolittia: pidruchnyk: u 2 t. [History of Ukrainian Literature of the 20th Century: Textbook: in 2 Vols.] / edited by V. H. Donchuk. Kyiv: Lybid. Vol. 2. Druha polovyna XX stolittia – The Second Half of the 20th Century. 456 p. [in Ukrainian].
9. Maksymchuk, V. V. (2007). Korotkyi slovnyk avtorskykh leksychnykh novotvoriv poetiv Rivnenshchyny [A Short Dictionary of Authors' Lexical Neologisms of Poets from Rivne Region]. In: Problemy y perspektyvy avtors'koi leksykohrafi. «Rehionalnyi» slovnyk poetychnykh neoleksem (Rivnenshchyna) – Problems and Prospects of Author's Lexicography. «Regional» Dictionary of Poetic Neologisms (Rivne Region). Ostroh: National University of Ostroh Academy Publishing. pp. 80–189. [in Ukrainian].
10. NTS-06 (2006). Novyi tлумachnyi slovnyk ukrainskoi movy: u 3 t. [New Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language: in 3 Vols.] / compiled by V. Yaremenko, O. Slipushko. Kyiv: Aconit. Vol. 2. 774 p. [in Ukrainian].
11. SSh (2010). Slovtvorchist shistdesiatnykiv. Lina Kostenko, Mykola Vinhranovskiy [Word Formation of the Sixties. Lina Kostenko, Mykola Vinhranovskiy]. Collection of Scientific Works; edited by H. M. Vokalchuk. Ostroh: National University of Ostroh Academy Publishing. 178 p. [in Ukrainian].
12. Talalai, L. M. (2004). Vybrane: literaturno-khudozhnye vydannia [Selected Works: Literary and Artistic Edition]; edited by B. A. Zahrebelnyi. Kyiv: Dnipro. 448 p. [in Ukrainian].
13. Talalai, L. (2011). Bezprytulna techiia [Homeless Stream]. Chernivtsi: Vydavnychiy dim Bukrek. URL: <https://mala.storinka.org/леонід-талалай-безпритульна-течія-вибрані-поезії.html> (accessed January 18, 2025). [in Ukrainian].
14. Ukrainska kazka [Ukrainian Fairy Tale]. URL: <https://kazky.org.ua/zbirky/ukrajinsjki-narodni-kazky/koza-dereza> (accessed January 18, 2025). [in Ukrainian].